

Toelichting bij Opslaan en overslaan van goederen, dd. 1-1-2011

Paragraaf 3.3.6

Deze paragraaf stelt voorschriften voor de op- en overslag van allerlei goederen. Het gaat hier meestal om bulk- en stuksgoederen, waarbij de belangrijkste milieuproblemen stuiven, morsen, afstromen en uitlogen zijn. Afvalstoffen zijn niet uitgezonderd van deze paragraaf; als inerte goederen tevens afvalstoffen zijn is deze paragraaf gewoon van toepassing.

Deze paragraaf vervangt de oude paragraaf 4.1.5 Op- en overslag van bulk- en stuksgoederen. Daarbij zijn de meeste voorschriften overgezet naar de nieuwe paragraaf. Inhoudelijke verschuivingen zitten vooral in de werkings sfeer, de bepalingen over lozingen en de voorschriften voor bodembescherming in de regeling. In deze toelichting zijn ook delen van de oorspronkelijke artikelsgewijze toelichting verwerkt, zodat het terugzoeken van oude versies zoveel mogelijk kan worden voorkomen.

Artikel 3.31

Inerte goederen

De belangrijkste groep goederen die onder deze paragraaf valt zijn inerte goederen. Inerte goederen zijn goederen die niet vallen onder de in artikel 1.1 van het besluit gedefinieerde begrippen «bodembedreigende stof», «gevaarlijke stof» of «CMR-stof». Dat betekent dat inerte goederen in principe de bodem en het oppervlaktewater niet verontreinigen en geen externe veiligheidseffecten zullen veroorzaken. De belangrijkste milieubelasting die sommige inerte goederen wel kunnen veroorzaken komt voort uit stuifgevoeligheid. Daarnaast is het niet de bedoeling dat inerte goederen bij op- en overslag in het oppervlaktewater terecht komen.

Voor inerte goederen heeft deze paragraaf een brede werkings sfeer. Voor alle inrichtingen (type A, B en C) regelt deze paragraaf de op- en overslag van inerte goederen.

Het aantal voorschriften in deze paragraaf dat van toepassing is op op- en overslag van inerte goederen is zeer beperkt. Het gaat dan alleen om de volgende artikelen:

- – Artikel 3.32: vangnetbepaling om verspreiding van goederen tegen te gaan;
- – Artikel 3.33: lozing van afvalwater dat in contact is geweest met inerte goederen.

Indien de inerte goederen stuifgevoelig zijn, zijn ook de artikelen 3.37–3.39 van het besluit van toepassing. Dat kan het geval zijn bij grond (met name zand) en sommige bouwmaterialen. Daarbij is van belang op te merken dat de meeste inerte stuifgevoelige goederen behoren tot klasse S2, S4 of S5 volgens bijlage 4.6 van de NeR. Slechts bij uitzondering vallen inerte goederen in de meest problematische klassen stuifgevoelige goederen, S1 en S3. In de meeste gevallen zal bij inerte goederen dan ook alleen artikel 3.37 van toepassing zijn naast 3.32 en 3.33.

Inerte goederen kunnen brandgevaarlijk zijn. Denk bijvoorbeeld aan hout, papier of banden van voertuigen. De brandgevaarlijkheid van goederen die geen gevaarlijke

stoffen zijn, wordt geregeld via het Besluit brandveilig gebruik bouwwerken. In dit besluit zijn hieraan geen eisen gesteld.

In de ministeriële regeling worden goederen aangewezen die in ieder geval als inert worden gekarakteriseerd. Deze opsomming is vooral bedoeld ter verduidelijking. Voor niet genoemde goederen zal individueel getoetst moeten worden of deze als inert mogen worden beschouwd.

Andere goederen dan inerte goederen bij inrichtingen type B

Voor inrichtingen type B heeft deze paragraaf een vangnetfunctie. Dat wil zeggen dat in deze paragraaf de voorschriften staan voor op- en overslag van goederen die niet al in andere paragrafen geregeld zijn. De genoemde andere paragrafen regelen:

- – 3.3.4: Opslag van propaan in tanks,
- – 3.3.5: Opslag van diverse vloeistoffen in ondergrondse tanks,
- – 3.3.7: Opslag van gedemonteerde airbags en gordelspanners bij autodemontagebedrijven,
- – 4.1.1: Opslag van gevaarlijke stoffen en bodembedreigende stoffen in verpakking niet zijnde vuurwerk, vaste kunstmeststoffen, asbest, gedemonteerde airbags en gordelspanners en andere ontplofbare stoffen,
- – 4.1.2: Opslag van vuurwerk en andere ontplofbare stoffen,
- – 4.1.3 Opslag stoffen in opslagtanks,
- – 4.1.4: Parkeren van vervoerseenheden,
- – 4.1.7: opslag van vaste kunstmest.

Goederen die niet inert zijn en niet in een van deze paragrafen vallen zijn vooral bodembedreigende stoffen die geen gevaarlijke stoffen zijn. Het kan dan bijvoorbeeld gaan om autowrakken die gevaarlijke stoffen of voorwerpen bevatten, beschadigde apparaten waaruit vloeistoffen kunnen lekken, goederen die kunnen uitlogen en licht verontreinigde grond en baggerspecie. Voor deze goederen kunnen alle bepalingen in de paragraaf van toepassing zijn.

Ook de opslag van asbest is in deze paragraaf opgenomen. Aangezien voor de opslag van asbest dat van buiten de inrichting komt in bijna alle gevallen de uitgebreide omgevingsvergunning vereist blijft, kan asbest bij een inrichting type B alleen voorkomen bij een gemeentelijk inzamelpunt.

Ook is het composteren van eigen materiaal voor inrichtingen type B in deze paragraaf opgenomen. Voor composteren wordt net als voor de opslag van vaste mest verwezen naar het besluit landbouw. Dit is een tijdelijke regeling, die komt te vervallen op het moment van samenvoeging met het Besluit landbouw.

Andere goederen dan inerte goederen bij inrichtingen type C

Bij inrichtingen type C is deze paragraaf alleen van toepassing in twee bijzondere situaties.

Ten eerste geldt dat als er sprake is van een autodemontagebedrijf, een zuiveringstechnisch werk of een gemeentelijk inzamelpunt voor afvalstoffen, dat de werkingssfeer van de paragraaf hetzelfde is als voor een inrichting type B, dus ook dan is het een vangnet dat van toepassing is als de andere paragrafen niet van toepassing

(zouden) zijn. De reden hiervoor is dat dit soort inrichtingen voor het grootste deel via hoofdstuk 3 geregeld wordt en in die gevallen ook «overige» op- en overslag volledig onder deze paragraaf kan vallen.

Ten tweede geldt dat het lozen in een aangewezen oppervlaktewaterlichaam ten gevolge van het op- en overslaan van alle goederen die niet inert zijn, onder deze paragraaf geregeld is. Het gaat in dat geval om meer goederen dan voor een inrichting type B of een autodemontagebedrijf, een zuiveringstechnisch werk, of gemeentelijk inzamelpunt geregeld zijn; in principe valt bijvoorbeeld ook overslag van goederen die bodembedreigend of gevaarlijk zijn dan onder de paragraaf. Gevaarlijke stoffen of CMR-stoffen worden overigens in de regel niet onverpakt in de buitenlucht op- en overgeslagen. Als dit toch gebeurt zijn maatregelen nodig om contact met hemelwater te voorkomen. In dat geval geldt deze paragraaf op grond van de Wtw, en wordt alleen de lozing geregeld. Voor de andere aspecten blijft de omgevingsvergunning milieu of het Besluit landbouw het toetsingskader.

De enige artikelen die in dat geval gelden zijn artikel 3.32 en artikel 3.34 en indien er sprake is van een stuifgevoelige goederen die in het oppervlaktewater kunnen raken artikel 3.37.

Artikel 3.32

Dit artikel is een algemene vangnetbepaling die zegt dat goederen zo moeten worden op- en overgeslagen dat verspreiding door stuiven, morsen of andere ongewenste routes zoveel mogelijk moet worden beperkt.

In onderdeel a is opgenomen dat goederen in de buitenlucht zodanig moeten worden op- of overgeslagen dat op een afstand van 2 meter van de bron de uitstoot van stof met het blote oog niet waarneembaar is. In de ministeriële regeling wordt aangegeven met welke maatregelen in elk geval aan dit artikel wordt voldaan. Dit betreft voorschriften zoals het bevochtigen van de bulkgoederen uit de klassen S2 en S4, het afdekken van de goederen of het aanleggen van windreductieschermen.

Voor de overslag worden in een ministeriële regeling maatregelen beschreven zoals een maximale storthoogte van een meter, maatregelen bij storttrechters en maatregelen bij continu mechanisch transport overeenkomstig hetgeen nu in paragraaf 3.8.1 van de NeR is geregeld.

Aandachtspunt is op- en overslag van goederen langs oppervlaktewateren. Zo veel mogelijk moet voorkomen worden dat de goederen afvloeien in het oppervlaktewater (bijvoorbeeld zand of grind op de oever). Hetzelfde geldt voor het in de bedrijfsriolering geraken van bulkgoederen omdat daarmee een adequate afvoer van afvloeiend hemelwater zou kunnen worden belemmerd en het hemelwater onnodig wordt vervuild door de opgeslagen bulkgoederen. Bij overslag van en naar schepen moeten ook maatregelen worden genomen om morsen te voorkomen. Al deze maatregelen worden uitgewerkt in de ministeriële regeling.

Artikel 3.33

Artikel 3.33 heeft betrekking op afvalwater dat met inerte goederen in contact is geweest en daardoor verontreinigd is met deze bulkgoederen. Op grond van het derde lid dient dit afvalwater bij voorkeur (her)gebruikt te worden voor bevochtiging van de

bulkgoederen, ter voorkoming van stofverspreiding, zoals dat op diverse plaatsen in de regeling wordt voorgeschreven. In lijn met de voorkeursvolgorde voor de verwijdering van afvalwater (artikel 10.29a Wm) wordt het afvalwater bij voorkeur hergebruikt en eventueel overtollig afvalwater wordt geloosd onder de voorwaarden die in artikel 3.33 worden gesteld. In het algemeen zal dit (verzameld) afstromend hemelwater, schrob- en spoelwater of water van een nevelgordijn zijn.

In de regeling worden inerte goederen aangewezen. Afvalwater dat slechts met deze goederen in aanraking is geweest dient bij voorkeur direct geloosd te worden (oppervlaktewater, bodem of schoonwaterriool), waarbij de hoeveelheid onopgeloste bestanddelen beperkt dient te worden tot minder dan 300 milligram per liter. Dit kan bijvoorbeeld gerealiseerd worden met preventieve maatregelen en eventueel een slibvangput voorafgaande aan de lozing. Indien een directe lozing redelijkerwijs niet mogelijk is, bijvoorbeeld door afwezigheid in de nabijheid van oppervlaktewater of een schoonwaterriool en een bodem die ongeschikt is voor lozingen, kan het afvalwater geloosd worden op het vuilwaterriool, waarbij ook gezorgd moet worden dat het niet meer dan 300 milligram per liter onopgeloste bestanddelen bevat. Dit ter voorkoming van dichtslibben van het vuilwaterriool.

De eis voor onopgeloste stoffen geldt voor enig steekmonster. Dat wil zeggen dat alleen in extreme situaties deze concentratie mag worden aangetroffen, bijvoorbeeld bij extreme regenval. Concentraties van ongeveer 100–150 mg/l zijn normaal en daaronder bestaat in principe geen probleem. Als concentraties worden aangetroffen tussen de 100–150 en 300 kan de handhaver vragen gaan stellen. Overschrijding van de norm van 300 betekent optreden.

Naast de eis van 300 mg/l is het mogelijk bij maatwerk een strengere eis te stellen. Dit maatwerk is in principe alleen mogelijk op grond van een BBT afweging, wanneer de aard van het materiaal en de omvang van de activiteiten dit noodzakelijk maakt. Een strengere eis is dus alleen redelijk bij activiteiten met een grote omvang en goederen die makkelijk bezinken.

Artikel 3.34

Bij op- en overslag van andere stoffen dan genoemd in de regeling geeft de regelgeving geen voorkeur voor de lozingsroute, alhoewel ook hier het uitgangspunt van artikel 10.29a Wm opgang doet. Dus bij voorkeur directe lozing. Bij directe lozing op oppervlaktewater dienen de grenswaarden volgens tabel 3.34 als voorwaarden. Niet voor alle goederen zijn alle parameters uit tabel 3.34 relevant. Zo zijn bijvoorbeeld voor agribulk alleen het chemisch zuurstofverbruik, totaal stikstof en fosfor van belang. Bij lozing op het vuilwaterriool mag het te lozen afvalwater niet meer dan 300 milligram per liter onopgeloste bestanddelen bevatten. Voorwaarde is wel dat het vuilwaterriool deze hoeveelheid afvalwater kan verwerken. Dit kan eventueel worden beperkt met een maatwerkvoorschrift op grond van artikel 2.1 van het besluit. Voorstaande geldt niet voor lozing op oppervlaktewateren die met het oog op het lozen bijzondere bescherming behoeven. Lozingen op deze wateren zijn in beginsel verboden, maar kunnen bij een inrichting type B via een vergunning op grond van artikel 6.2, eerste lid, onderdeel a, van de Wtw, alsnog worden toegestaan. Een dergelijke vergunning wordt voorbereid op grond van artikel 6.1b van het Waterbesluit (reguliere procedure).

De lozingsnormen van tabel 3.34 kunnen bij maatwerkvoorschrift worden verruimd indien de belang van het bescherming van het milieu zich hiertegen niet verzet. Bij beoordeling van deze verruiming zal moeten worden getoetst of de verruiming de kwaliteitsdoelstellingen voor het ontvangend oppervlaktewater niet verstoren. Ook zal bij verruiming nog steeds BBT toegepast moeten worden voor de lozing.

De eis voor onopgeloste stoffen geldt net als in artikel 3.33 voor enig steekmonster. Dat wil zeggen dat alleen in extreme situaties deze concentratie mag worden aangetroffen, bijvoorbeeld bij extreme regenval. Concentraties van ongeveer 100-150 mg/l zijn normaal en daaronder is er in principe geen probleem. Als concentraties worden aangetroffen tussen de 100-150 en 300 kan de handhaver vragen gaan stellen. Overschrijding van de norm van 300 betekent optreden.

Net als in artikel 3.33 is er een maatwerkmogelijkheid om de norm voor onopgeloste stoffen aan te scherpen. Ook hieraan zal een toetsing aan BBT ten grondslag moeten liggen, net als bij inerte goederen. Ook kan het voorkomen dat de concentratie aan onopgeloste stoffen samenhangt met een andere norm, bijvoorbeeld voor zware metalen (die zich vaak aan onopgeloste bestanddelen binden). In dat geval is het mogelijk voor onopgeloste stoffen een strengere norm bij maatwerk te stellen, als dat nodig is om te voldoen aan de norm voor zware metalen.

Het te lozen afvalwater kan in alle gevallen op doelmatige wijze worden bemonsterd. Dit enerzijds ter toetsing aan de grenswaarden genoemd in dit artikel en anderzijds ter controle of voldaan wordt aan de zorgplichtbepaling.

Artikel 3.35

Het is niet wenselijk dat stoffen die het oppervlaktewater kunnen vervuilen vrij boven het oppervlaktewater opgeslagen worden. Om die reden is deze opslag alleen toegestaan als het benedendeks plaats vindt op een schip. Een voorbeeld hiervan is een bunkerstation voor de binnenvaart. De binnenvaartregelgeving stelt eisen waar dergelijke schepen aan moeten voldoen. Laad- en losactiviteiten boven oppervlaktewater (bijvoorbeeld bovendeks en op steigers) zijn wel toegestaan, maar hierbij moeten de maatregelen in de ministeriële regeling worden toegepast ter bescherming van het oppervlaktewater.

Artikel 3.36

Dit is een delegatiebepaling. In de ministeriële regeling wordt nader uitgewerkt welke bodembeschermende voorzieningen vereist zijn en voor welke bederfelijke goederen regels voor geur moeten gelden. «Bederfelijke afvalstoffen» in het tweede lid zijn niet inerte goederen, waarbij geurhinder een rol kan spelen.

Artikelen 3.37–3.39: Algemene toelichting over stuifgevoelige goederen

In het Besluit opslag- en transportbedrijven milieubeheer was alleen de opslag van zand, grond en grind toegestaan. Voor de opslag van andere stuifgevoelige goederen binnen inrichtingen was een vergunning vereist. Daarnaast was een Wvo-vergunning vereist als de opslag plaatsvond in combinatie met een laad- en loswal. In dit besluit is het opslaan en overslaan van bulkgoederen in het algemeen gereguleerd, waardoor de

voorheen uitgesloten goederen zoals cement, gips, granen en peulvruchten, kalk, wegzout en zwavel nu onder het besluit vallen. Daarnaast zijn voorschriften gesteld voor de bescherming van het oppervlaktewater bij bulkop- en overslag, waardoor ook de opslag die bij een laad- en loswal plaatsvindt door dit besluit is gereguleerd.

De voorschriften voor deze activiteit zijn een doorvertaling van paragraaf 3.8.1 van NeR, aangevuld met eisen ter bescherming van het oppervlaktewater.

De betekenis van de klassen S1 tot en met S5 is als volgt:

S1: sterk stuifgevoelig niet bevochtigbaar

S2: sterk stuifgevoelig, wel bevochtigbaar

S3: licht stuifgevoelig, niet bevochtigbaar

S4: licht stuifgevoelig, wel bevochtigbaar

S5: nauwelijks of niet stuifgevoelig.

In bijlage 4.6 van de NeR is een lijst opgenomen met de indeling in stuifklassen van de stuifgevoelige goederen. Voor stoffen die in de bijlage niet zijn ingedeeld in een bepaalde stuifklasse maakt het bevoegd gezag in overleg met het bedrijf een passende indeling. De lijst is in te zien op <http://www.infomil.nl/onderwerpen/klimaat-lucht/ner/digitale-ner/4-bijlagen/4-6-stuifklassen/>.

Voor stoffen die behoren tot stuifklasse S5 zijn in dit besluit en de bijbehorende regeling geen voorschriften gesteld om stuiven tegen te gaan.

Artikel 3.37

Voor stoffen van stuifklasse S1, S2 en S3 mag vanaf bepaalde windsnelheden geen overslag meer plaats vinden. Paragraaf 3.8.1 van de NeR bevat daarnaast ook de eis dat voor klasse S4 en S5 geen overslag plaats vindt bij windsnelheden groter dan 20 meter per seconde (windkracht 8–9). Dit laatste is dermate vanzelfsprekend dat het niet in de voorschriften is opgenomen.

In veel vergunningen voor overslagbedrijven, die onder dit besluit gaan vallen, zijn voorschriften opgenomen voor het geval dat tijdens het overslaan de wind toeneemt tot boven de maximale waarden. In die gevallen mag volgens de vergunning de overslag worden voortgezet, op voorwaarde dat extra maatregelen genomen worden tegen stofverspreiding. Om te voorkomen dat deze voorschriften vervallen is een maatwerkmogelijkheid opgenomen. De mogelijkheid voor maatwerk is breed gehouden, maar in het algemeen is het niet de bedoeling dat bij hogere windsnelheden gewerkt wordt, en wordt aanbevolen deze mogelijkheid alleen te gebruiken voor gevallen waarin de wind toeneemt tijdens het overslaan.

Artikelen 3.38 en 3.39

De opslag en mengen van de bulkgoederen die behoren tot stuifklassen S1 of S3, en die dus niet bevochtigbaar zijn, moet plaatsvinden in gesloten ruimtes. Voor stoffen behorend tot stuifklasse S1 betekent dit dat zij worden opgeslagen in gesloten containers of volledig afgesloten ruimtes. Onder gesloten ruimtes wordt verstaan opslag in een gebouw of in een silo of gesloten container. Dergelijke ruimtes hebben (uitzonderingen daargelaten) geen ventilatie en zullen daardoor een dermate geringe emissie hebben dat deze altijd onder de in artikel 2.6 of 3.38, tweede lid, genoemde

massastroom blijft. Indien er wel sprake is van ventilatie dan moet bij een emissie boven de massastroom een stoffilter worden toegepast.

Stoffen behorend tot stuifklasse S3 kunnen worden opgeslagen in een loods met ventilatiesleuven. Zolang er niet geforceerd geventileerd wordt, zal ook hier de emissie niet boven de massastroom uitkomen. Aan de opslag van niet-stuifgevoelige bulkgoederen, zoals bijvoorbeeld stenen, hoeven geen voorschriften te worden gesteld. Het Besluit bouw- en houtbedrijven milieubeheer en het Besluit detailhandel- en ambachtsbedrijven milieubeheer stelden eisen aan de opslag van meel en houtmot. De reikwijdte is uitgebreid ten opzichte van de hiervoor genoemde besluiten, zodat alle opslag waarbij stof vrijkomt is gereguleerd. De voorschriften van deze besluiten waren licht verschillend en zijn nu geüniformeerd. De term «fijnkorrelig» is vervangen door «stuifgevoelig» om aan te sluiten bij de terminologie van de NeR.

Voorschriften voor de overvulsignalering, de aarding, beveiliging tegen blikseminslag en het voorkomen van stofexplosies zijn verplicht op grond van de Arbeidsomstandighedenwet 1998 en daarom niet in dit besluit opgenomen.

Onder artikel 3.38 vallen ook discontinue stofemissies, zoals het stof dat vrijkomt bij het overslaan (storten) van meel bij een bakkerij. In het algemeen geldt dat de eisen voor stofemissies alleen van toepassing zijn als de grensmassastroom van 200 gram per uur wordt overschreden en er jaarlijks meer dan 100 kilogram stof geëmitteerd wordt (zie artikel 2.6). Bij incidentele emissies zoals die in de bakkerijbranche is vaak lastig te bepalen of deze grenzen overschreden worden. Vanuit het Arbo-convenant grondstofallergie worden in de sector bovendien brongerichte maatregelen genomen om de stofemissies zoveel mogelijk te voorkomen. Bakkerijen die aan dit convenant meewerken stellen een stofbeheersingsplan op. Meer informatie over deze aanpak is te vinden op www.blijmetstofvrij.nl. Het is aannemelijk dat de bakkerijen op deze manier tevens onder de grensmassastroom blijven en derhalve aan dit artikel voldoen.

In het derde lid zijn de voorschriften ten aanzien van de stofemissies vanwege het vullen van het transportmiddel zijn verduidelijkt. Deze eisen kunnen soepeler zijn dan voor de opslag, omdat het hier gaat om een incidentele emissie. Pneumatisch transport van hout mot en andere stuifgevoelige goederen komt steeds minder vaak voor. Als een transportwagen pneumatisch gevuld wordt is er op de wagen een afblaaspunt voor de transportlucht. Om emissie van de stuifgevoelige goederen te beperken en te kunnen voldoen aan artikel 3.38 kan er op dat afblaaspunt een stoffilter worden aangebracht.

Naast dit artikel blijft de afdeling 2.3 Lucht onverminderd van toepassing, die afdeling is van belang indien er ook vanwege andere activiteiten stof kan vrijkomen.

Artikel 3.40

Dit artikel verklaart enkele andere regelingen mede van toepassing.

Particulieren kunnen asbesthoudend afval onder de voorwaarden van het Asbestverwijderingsbesluit afgeven aan de milieustraat. Voor de wijze waarop het ingenomen asbesthoudend afval na inname op de milieustraat moet worden opgeslagen wordt verwezen naar artikel 7 van dat besluit. Dat artikel regelt onder meer dat niet-luchtdoorlatend verpakkingsmateriaal waarin verwijderd asbest of een verwijderd asbesthoudend product is verpakt, onmiddellijk wordt afgesloten en opgeslagen in een

afgesloten opslagplaats. Artikel 3.40 regelt de opslag. De inname en acceptatie worden geregeld in artikel 2.14b.

Bij inrichtingen die onder dit besluit vallen is het houden van een klein aantal landbouwhuisdieren toegestaan, bijvoorbeeld in een dierenweide of een kinderboerderij. De precieze aantallen zijn te vinden in categorie 8.3 onder e, onderdeel C, van bijlage I, bij het Bor. Omdat het om een klein aantal gaat, zijn voor de stal of dierenweide zelf meestal geen voorschriften nodig. Wel gelden er eisen aan de bijbehorende opslag van vaste mest. Door dit artikel zijn de voorschriften uit de afdelingen 2.2, 2.3 en 2.4 van de bijlage van het Besluit landbouw milieubeheer van toepassing. Ook zijn deze bepalingen van toepassing op het composteren van «eigen» materiaal.

Bron: Staatsblad 2010, nr. 781